

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

MYŚLISTWO kontra RYBOŁÓWSTWO

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

DLACZEGO piszemy MYŚLISTWO bez 'w', a RYBOŁÓWSTWO - przez 'w'? Rzeczownik RYBOŁÓWSTWO oznacza 'łowienie ryb jako gałąź gospodarki' i jest utworzony od połączenia czasownika z rzeczownikiem: ŁOWIĆ RYBY. Czasownik ŁOWIĆ zawiera -w-, które przechodzi do rzeczownika RYBOŁÓWSTWO. Rzeczownik MYŚLISTWO oznacza 'łowiectwo; uprawianie łowiectwa; umiejętność bycia myśliwym' i wiąże się z przymiotnikiem MYŚLIWY, który - podobnie jak czasownik ŁOWIĆ - zawiera -w-. Dlaczego zatem nie pisze się „myśliwstwo”, tylko MYŚLISTWO? Witold Doroszewski tłumaczył to tak: „W pisowni wyrazów takich, jak myślistwo, królestwo, ojcostwo, łotrństwo, zrezygnowano z zachowania litery w, a uzasadniając to, można się powołać z jednej strony na fakt, że tego w w wymowie i tak nie było słychać, z drugiej zaś - na dość słaby związek między wyrazem np. ojcostwo a przymiotnikiem ojcowy. Przymiotnik taki nie jest właściwie używany i już w każdym razie nie pośredniczy w rozumieniu formy ojcostwo, którą się kojarzy bezpośrednio z wyrazem ojciec i którą rozumiemy jako znaczącą «bycie ojcem». Inaczej jest z wyrazem rybołówstwo: w rzeczowniku ojcostwo można całą cząstkę -ostwo uważać za sufix, w wyrazie natomiast rybołówstwo nie ma mowy o przyrostku -óstwo, bo jest to wyraz złożony z pnia rzeczownika ryba i z pnia czasownika łowić” [W. Doroszewski, O kulturę słowa, I, 813]. Współcześnie pisownię wyrazów MYŚLISTWO, OJCOSTWO i in. przedstawia się nieco inaczej. Reguła [44] 13.8. SO PWN zawiera uwagę: „Literę w piszemy przed przyrostkiem -stwo wtedy, gdy formą podstawową, w której występuje spółgłoska w, jest rzeczownik albo czasownik. Natomiast nie piszemy w, gdy formą podstawową jest przymiotnik, choćby zawierał literę w”. Formą podstawową rzeczownika MYŚLISTWO jest przymiotnik (MYŚLIWY) i dlatego piszemy MYŚLISTWO bez -w-.